

Programul Național de Control al Salmonellei la puii de carne (Gallus gallus) pentru anii 2022 - 2024

1. Descrierea situației epidemiologice a bolii.

Salmonella a fost recunoscută ca un important factor patogen zoonotic timp de mulți ani.

Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium sunt cauza majorității cazurilor de Salmoneloza și au fost cei mai comuni factori patogeni implicați în focarele generale de toxoinfecții alimentare.

Programul Național de Control (în continuare - PNC) pentru Salmonella a fost elaborat în conformitate cu HG nr. 398/2012.

PNC pentru Salmonella la puii de carne se va desfășura în toate exploatațiile efectivelor de pui de carne care constau din cel puțin 5000 de pasări Gallus gallus. Exploatațiile de pui de carne, care au între 500 și 5000 de pasări nu vor fi supuse testării oficiale, ci vor efectua teste la inițiativa operatorilor (control propriu) în curs de 3 săptămâni înainte de depopulare și de trimitere la abator.

Efectivele mici crescute pentru a furniza carne pentru uz casnic sau în cazul aprovizionării directe de către producător consumatorului final sau comercializării cu amănuntul pe plan local furnizând direct consumatorului mici cantități de produs vor fi scutite de testării oficiale, conform Hotărârii Guvernului nr. 398 din 11.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelilor în efectivele de animale.

Rezultatele serotipizării Salmonellei în secția Bacteriologie, IP CRDV pe teritoriul RM la specia Gallus gallus în perioada anilor 2016 – 2021

Anul 2016		
Republica Moldova		
Pui carne		
Serotipul	Control oficial	Autocontrol
Salmonella enteritidis	-	-
Salmonella typhimurium	-	-
Salmonella alte serotipuri	-	-
Total:	-	-

Anul 2017		
Republica Moldova		
Pui carne		
Serotipul	Control oficial	Autocontrol
Salmonella enteritidis	1	-
Salmonella typhimurium	-	-
Salmonella alte serotipuri	2	-
Total:	3	-

Anul 2018		
Republica Moldova		
Pui carne		
Serotipul	Control oficial	Autocontrol
Salmonella enteritidis	-	-
Salmonella typhimurium	-	-
Salmonella alte serotipuri	-	-
Total:	-	-

Anul 2019		
Republica Moldova		
Pui carne		
Serotipul	Control oficial	Autocontrol
Salmonella enteritidis	-	-
Salmonella typhimurium	-	1
Salmonella alte serotipuri	-	1
Total:	-	2

Anul 2020		
Republica Moldova		
Pui carne		
Serotipul	Control oficial	Autocontrol
Salmonella enteritidis	1	-
Salmonella typhimurium	-	-
Salmonella alte serotipuri	1	-
Total:	2	-

Anul 2021		
Republica Moldova		
Pui carne		
Serotipul	Control oficial	Autocontrol
Salmonella enteritidis	-	-
Salmonella typhimurium	-	-
Salmonella alte serotipuri	-	1
Total:	-	1

2. Analiza cheltuielilor estimate și estimarea beneficiilor anticipate ale programului:

2.1. Costurile programului.

Acest program este în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 398/2012. Costurile financiare detaliate privind programul Național de Control al Salmonellei la puii de carne sunt stabilite la punctul 7 și 8 din acest program.

2.2. Beneficiile programului.

Obiectivul general al PNC al Salmonellei este să controleze apariția Salmonellei în sectorul pasărilor de curte și prin aceasta să protejeze oamenii împotriva toxiinfecției cu salmonella. Se știe că păsările domestice adesea sunt purtătoare de infecții latente cu Salmonella, ceea ce poate provoca un risc indubitabil cu privire la sănătatea umană.

Beneficiile anticipate ale acestui Program, care are drept scop reducerea Salmonellei, sunt minimizarea problemelor privind sănătatea umană și o reducere a suferinței, mortalității și costurilor serviciilor de sănătate.

3. Durata prevăzută de Program și obiectivele ce trebuie să fie atinse la încheierea Programului.

PNC al Salmonellei la puii de carne intră în vigoare la data aprobării și publicării pe pagina-web oficială a ANSA și va fi implementat pe parcursul a trei ani consecutivi, respectiv până la finele anului 2024.

Pentru a reduce sau menține o prevalență scăzută a Salmonellei la puii de carne (*Gallus gallus*) din exploatațiile de pui de carne pentru consum uman din Republica Moldova, cel puțin până la limitele stabilite în HG nr. 398/2012 - 1% sau mai mic până la data de 31 dec. 2024, procentul maxim pentru efectivele de pui de carne pozitive cu Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium.

4. Autoritatea veterinară competentă abilitată cu supravegherea și punerea în aplicare a Programului.

Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor este responsabilă pentru PNC cu privire la HG nr. 398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale.

Structurile responsabile la implementarea PNC al Salmonelei la puii de carne sunt:

- **Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor** pentru implementarea la nivel național al prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 398/2012.

- **Direcția supravegherea unităților de producere a alimentelor de origine animală** este responsabilă pentru protecția sănătății publice și respectării cerințelor la sacrificarea efectivelor de pui de carne, prin aplicarea proporționată a legislației în unitățile de procesare a cărnii;

- **Instituția Publică Centru Republican de Diagnostic Veterinar (IP CRDV)** este laboratorul național de referință privind sănătatea animalelor și în structura sa este inclus Laboratorul Național de Referință (LNR) pentru Salmonela la animalele vii;

- **Direcția control medicamente de uz veterinar și hrană pentru animale** este responsabilă privind igiena furajelor la nivel central;

- **Direcții teritoriale pentru siguranța alimentelor (DTSA) sunt responsabile** la nivel local de implementarea Programului.

4.1. Responsabilitățile și sarcinile ANSA.

- a) elaborează Planul de control al bolilor la animale;
- b) evaluează, coordonează și implementează PNC, propune și actualizează acest program dacă este necesar;
- c) monitorizarea evoluției epidemiologice a salmonelozei în RM.
- d) adoptă măsuri pe baza situației epizootice în RM;
- e) desfășoară instruirea specialiștilor din DTSA.

4.2. Responsabilitățile și sarcinile DTSA.

- a) coordonarea programului la nivel raional/municipal;
- b) prelevarea oficială de probe;
- c) efectuarea controalelor în unitățile de creștere a puilor de carne;
- d) instruirea specialiștilor din unitățile de creștere a puilor de carne.

4.3. Responsabilitățile și sarcinile CRDV.

- a) coordonarea corespunzătoare a activității laboratoarelor responsabile pentru analiza probelor în special, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 264 din 12.04.2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici;
- b) furnizarea de asistență științifică și tehnică pentru Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor din domeniul lor de competență;
- c) caracterizarea izolatelor de agenți patogeni, tipizarea genetică a acestor agenți;
- d) păstrarea în condiții de maximă securitate, a izolatelor;
- e) instruirea specialiștilor din DTSA;

- f) participarea la programul de monitorizare și control pentru Salmonella și a rezistenței antimicrobiene conform HG nr. 398/2012 și la analiza și testarea Salmonellei;
- g) informarea, când este cazul, a laboratorului internațional de referință cu privire la aspectele referitoare la tulpinile de vaccin împotriva Salmonellei și a altor metode specifice de control;
- h) furnizarea Laboratoarelor Naționale de Referință din alte state, cu acordul ANSA a tuturor informațiilor necesare;

5. Descrierea și delimitarea zonelor geografice și administrative în care programul urmează să fie aplicat.

PNC va fi implementat în RM, cuprinzând tot teritoriul țării și va cuprinde toate efectivele de pui de carne care constau din cel puțin 5000 de pasări Gallus gallus. Exploatațiile de pui de carne au între 500 și 5000 de pasări nu vor fi supuse testării oficiale, ci vor efectua teste la inițiativa operatorilor (control propriu - autocontrol) în curs de 3 săptămâni înainte de depopulare și de trimitere la abator.

În total pe data de 01.01.2022 au fost autorizate pe tot teritoriul RM 30 de exploatații de creștere a puilor de carne, cu numărul total de efective – 204.

Numărul de exploatații și efective în sectorul de pui carne

Nr.	Denumirea exploatației	Localitatea	Numărul autorizației sanitar-veterinare Codul exploatației	Nr. de hale/efective cu pasări adulte	Nr. de pasări în exploatație
1.	SRL „Floreni”	Anenii Noi, s. Floreni	nr.01AA0002558AA	37	479000
2.	SRL „Floreni Com”	Anenii Noi, s. Mereni	nr.ASI VF 0051594VF	7	247000
3.	SRL „Floreni Com”	Anenii Noi, s. Hîrbovăț		8	560000
4.	SRL „Expalsa -IMP”	Anenii Noi s.Hîrbovăț	nr.ASI VF 0022340VF	13	416000
5.	SRL „Avicola Romdans”	Anenii Noi s.Beriozchi	nr.ASI*VF*0012503VF	4	4000
6.	SRL„Expalsa-IMP”	Anenii Noi s. Botnărești	nr.ASI*VF*0012509VF	9	346000
7.	SRL „Agro Production Group”	Anenii Noi, s. Țîntăreni	nr.ASI*VF*0022079VF	16	381000
8.	S.R.L. „Ludanprod”	Ungheni, Zagarancea	ASI-VF0014341VF	1	8000
9.	SRL „Cand-Vas”	Ungheni, Boghenii Noi	ASI-VF-0025901VF	2	11000
10.	S.R.L „Arivaprod-Com”	Ungheni, Petrești	ASVF*0032128	3	36500
11.	ÎM „Șarur Con” SRL	Telenești, s. Brinzenii Noi	nr. 0061383	4	88000
12.	SRL „Arivaprod”	Călărași, s. Sadova	nr. 0023701- 24.02.2017	6	40000
13.	SRL „Ecomol system”	Călărași curcani		2	2000
14.	SRL „Ecobioprod”	Cimișlia, s. Iurevca	nr. 004606 - 03.04.2014	15	400000
15.	SRL „Axedum”	Cimișlia, s. Iurevca		4	72000
16.	SRL „FITFOODS”	Criuleni, s. Cimișeni	nr. ASI1VF0016341VF	10	390000
17.	SRL „LINCOS-PRIM”	Criuleni, s. Bălăbănești	nr. ASI1VF0042656VF	5	10000
18.	SRL CARN PROD LUX	Criuleni, s. Cimișeni	nr. ASI1VF0058915VF 26.10.2000	5	124000
19.	SRL „Avicola-Teovera”	Dondușeni, s. Tîrnova	nr. ASVF0000427	4	118200

20.	SRL „Piazis”	Dubăsari, Km 53, traseul Camenca – Tiraspol	nr. AS1VF0003148VF	5	100000
21.	SRL „Temp Grup”	Dubăsari, s. Dzerjinskoe	nr. 01AA0003195AA	6	150000
22.	SRL „CUȘ RUSEȘTI	Dubăsari, s. Dzerjinskoe	NR. AS1VF0058912VF 01.09.2020	4	57000
23.	„PB Nord” SRL	Edineț, s. Bleșteni	nr. 0015731 - 08.02.2019	3	47500
24.	IM „Sarur Con” SRL	Florești, s. Prodănești	nr. AS1*VF*0047620VF	5	120000
25.	„Avicola Farm Meat” SRL	Orhei, s. Piatra	nr. 006888-22.09.2014	8	149000
26.	SRL „Lincos Prim”	Orhei, s. Step-Soci	nr. 0001684-15.10.2013	5	30000
27.	SRL Avicola IS Farm	Orhei,		4	68000
28.	II „Mamulat”	Strășeni, s. Lozova	nr. 0049114VF – 2019 0010065—30.12.2014	2	17000
29.	SRL „Larsan Nor”	m. Chișinău, s. Trușeni	nr. 45 - 16.02.2015	3	52000
30.	SRL „Atrica”	Ștefan Vodă, Tolmaza	0049442 – 30.09.2019	4	50000
	TOTAL:			204	4573200

6. Măsuri implementate în baza Programului.

6.1. Măsurile și termenii legislației cu privire la înregistrarea exploatațiilor.

Toate efectivele comerciale de păsări domestice din Republica Moldova sunt autorizate de către subdiviziunea teritorială pentru siguranța alimentelor în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar-veterinară. Exploatațiile de păsări domestice vor fi autorizate sanitar-veterinar cu scopul de a putea funcționa și care trebuie să întrunească condițiile din listele de verificare, aprobate prin Ordinul MADRM nr.79 din 02.04.2019.

Cadrul legal privind efectuarea activității comerciale cu păsări și produse derivate din păsări este descrisă în Hotărârea Guvernului nr. 357 din 01.06.2012 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație.

Cu scopul de a fi aprobate sanitar veterinar, exploatațiile de păsări domestice vor respecta, în conformitate cu legislația în vigoare, următoarele condiții:

- a) facilități și operare corespunzătoare;
- b) aplicarea „Programul acțiunilor strategice de supravegherea, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului” aprobat prin Ordinul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;
- c) cel puțin o vizită de inspecție pe an de către medicul veterinar oficial;
- d) controale suplimentare pentru a verifica conformitatea unității cu măsurile de igienă și operaționale ale acestora.

Fiecare exploatație de păsări domestice primește un număr de aprobare distinct.

6.2. Măsurile și legislația aplicabilă în ceea ce privește identificarea animalelor: Nu este cazul.

6.3. Măsurile și legislația aplicabilă în ceea ce privește notificarea bolii.

Ordin MAIA Nr. 34 din 27.02.2006 cu privire la aprobarea Normei sanitare veterinare privind anunțarea, declararea și notificarea unor boli transmisibile ale animalelor.

6.4. Măsuri de biosecuritate.

Biosecuritatea este o combinație de practici, care sunt destinate pentru prevenirea răspândirii organismelor cauzatoare de boli din cadrul fermei de păsări domestice. Atunci când acestea sunt efectuate în paralel cu sanitația și procedurile de dezinfectare, măsurile de biosecuritate ar putea preveni sau, cel puțin, reduce nivelul agenților patogeni la valori, la care nu este posibil nici un risc de infecție.

Măsuri de biosecuritate în exploatații:

- Statusul de sănătate al păsărilor domestice;
- La intrarea tuturor cotețelor la fermă trebuie localizată bariera de dezinfecție;
- Controlul circulației oamenilor;
- Igiena transportului;
- Igiena furajelor;
- Igiena apei;
- Controlul rozătoarelor, insectelor și păsărilor;
- Curățarea și dezinfectarea clădirilor;
- Înregistrarea tuturor evenimentelor și operațiunilor.

PNC al Salmonella stabilește cerințe minime pentru conținutul regulilor de biosecuritate. Fermierii elaborează reguli de biosecuritate pentru exploatațiile lor. Aceste instrucțiuni de funcționare și regulile de biosecuritate ale exploatației vor fi aprobate de către șeful DTSA. Un fermier ține evidența tuturor acțiunilor de dezinfecție, dezinfecție și deratizare în exploatație în registrele specifice (registre DDD). Regulile de biosecuritate trebuie să conțină verificări ale eficacității dezinfectării și alte măsuri preventive care trebuie luate în rutina zilnică.

Instrucțiunile de operare și regulile de biosecuritate sunt aplicate în toate procedurile de creștere, de la sosirea lotului de pui de o zi până la transportul la un abator/depopulare.

Fermierii, pentru a implementa în mod corespunzător principiile bunei practici agricole, aplică sistemul „totul plin totul gol”. Curățarea mecanică a halelor urmată de dezinfecție, dezinfectie și deratizare se efectuează după fiecare ciclu de producție. După fiecare curățare și dezinfectare proprietarul este obligat să preleve probe pentru a verifica eficiența dezinfectiei.

DTSA supraveghează eficacitatea dezinfectării efectuate de fermieri. Acest lucru se realizează prin controale oficiale și verificarea rezultatelor de laborator prezentate de către fermier.

Pentru ca fermierii să fie siguri de standardele adecvate de sănătate, bunăstare și biosecuritate, conform Ordinului nr. 79/2019 al MADRM „Cu privire la aprobarea listelor de verificare pentru domeniile de control ale ANSA”, Anexa nr. 17.

Aceștia pot implementa un Ghid voluntar de bune practici de igienă pentru crescătorii de păsări. În 2017 a fost elaborat un Ghid voluntar privind bunele practici de biosecuritate în întreprinderile avicole, menit să sprijine fermele de păsări să aplice măsurile de biosecuritate și să mențină un standard ridicat de sănătate animală la ferma de păsări. Acest ghid este disponibil pe site-ul ANSA.

<http://www.ansa.gov.md/uploads/files/Sanitar-Veterinar/SanatateAnimala/Biosecuritate-brosura.pdf>

6.5. Măsurile și legislația aplicabilă în ceea ce privește măsurile în cazul unui rezultat pozitiv.

În cazul suspiciunii sau confirmării Salmonellei enteritidis sau Salmonellei typhimurium, operator și LNR va notifica imediat la ANSA și DTSA.

În cazul suspiciunii de infecție, DTSA și autoritățile competente vor:

- interzice mișcarea puilor de carne;
- vor preleva probe suplimentare pentru confirmarea infecției.

Când se confirmă prezența Salmonellei Enteritidis sau a Salmonellei Typhimurium într-o hală/efectiv de pui de carne:

- 1) Carnea proaspătă este supusă tratării termice sau altei tratări pentru a elimina Salmonella, în conformitate cu legislația națională privind igiena alimentelor.
- 2) Vor fi prelevate probe pentru testări microbiologice, constituite din bahile, hrană pentru animale, apă, precum și cel puțin 5 păsări pentru testări la inhibitori microbieni din restul halelor.

Operatorul va notifica DTSA privind depistarea Salmonelilor spp. Atunci când un efectiv de pui de carne Gallus gallus este infectat cu Salmonella Enteritidis sau Salmonella Typhimurium, întregul efectiv va fi plasat sub restricțiile. Efectivul se consideră infectat, atunci când S. Enteritidis sau S. Typhimuriumis este izolată din probele în cadrul controlului oficial sau autocontrolului efectuat de DTSA.

DTSA va notifica operatorului, pentru a curăța și dezinfecta unitatea din care efectivul a provenit.

După această operație, operatorul trebuie să preleveze probe din mai multe locuri din spațiile unității și să le trimită la IP CRDV, pentru a fi testate pentru Salmonella, pentru a verifica eficiența dezinfectării efectuate și repopularea se permite, doar dacă probele prelevate după curățare și dezinfectare sunt negative.

Pentru stabilirea progresului spre obiectivul propus, dacă S. Enteritidis sau S. Typhimurium sunt izolate de la o probă a unui operator, întregul efectiv este clasificat pozitiv. Un efectiv pozitiv pentru un serotip specific se va înregistra doar o singură dată pentru acel serotip.

Operatorii de la efectivele pozitive vor fi contactați de DTSA pentru a primi prescripții privind procedeele de a reduce sau de a elimina Salmonella.

Prescripția poate include recomandări privind managementul, curățarea și dezinfectarea, controlul dăunătorilor, măsurile de biosecuritate, monitorizarea și potențiala utilitate a altor mijloace în controlul Salmonellei.

Conform Programul acțiunilor strategice de supravegherea, prevenire și control al bolilor la animale, al celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, aprobat anual prin Ordinul ANSA, furajele pentru nutriția pasărilor sunt controlate, pentru a evita contaminarea cu Salmonella spp în cadrul autocontroalelor efectuate de operator sau în cadrul controlului oficial. Furajele sunt verificate de asemenea pentru a detecta utilizarea antibioticelor.

Examinarea pentru reziduuri este efectuată în conformitate cu planul anual de examinare al reziduurilor la animalele vii și produsele de origine animală.

Păsările din efectivele infectate, aparținând exploatațiilor comerciale, trebuie păstrate izolat și condițiile speciale pentru eliminarea acestor păsări. Nici o pasăre nu poate părăsi hala/cotețul în cauză dacă DTSA nu a autorizat sacrificarea sau/și distrugerea, supraveghind sacrificarea într-un abator autorizat. Toate păsările din hală/coteț trebuie sacrificate în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 435/2010 privind aprobarea Regulilor specifice de igienă a produselor alimentare de origine animală reduce cât mai mult posibil riscul răspândirii salmonellei.

În cazul probelor pozitive la inhibitori de creștere a microflorei, efectivele se consideră infectate cu Salmonella și se aplică măsurile stabilite.

6.6. Măsuri și legislație aplicabilă în ceea ce privește controlul (testarea, vaccinarea) bolii.

În conformitate cu prevederile HG nr. 398/2012 în Republica Moldova este interzisă utilizarea agenților antimicrobieni pentru controlul Salmonellei.

PNC definește un efectiv ca fiind un singur grup sau grupuri multiple de găini care împart aceeași unitate de producție (utilizarea aceluiași spațiu aerian sau zone libere). Atunci când sistemele de adăpostire nu sunt tipice, situația poate fi evaluată pe bază de caz. Grupurile multiple de găini care au contact 'cioc la cioc' (în interior sau exteriorul cotețului) pot fi tratate ca un singur efectiv.

Operatorilor li se va solicita să implementeze programul de prelevare din Hotărârea Guvernului nr. 398/2012 (prelevarea de auto control). Pentru PROTOCOLUL DE PRELEVARE, descris mai jos.

Se vor preleva două perechi de probe de pe încălțăminte de protecție (bahile) de către operator în cadrul perioadei de 3 săptămâni înaintea sacrificării pasărilor.

Probele se vor preleva în timp util pentru ca rezultatele de laborator să fie cunoscute înainte ca pasările să fie transportate la abator. Este important de cunoscut statusul de sănătate privind Salmonellei la efectivele de păsări înaintea sacrificării acestora. Rezultatele încercărilor de laborator vor fi indicate în certificatele veterinare pentru animale vii și în registre efectivelor operatorilor în timpul mișcărilor pasărilor spre abator.

Toate exploatațiile care cresc puii destinați producției de carne vor fi supuse prelevărilor de probe oficiale odată în an, fiind testată cel puțin o hală.

Se va acorda atenție deosebită exploatațiilor în care S. Enteritidis sau S. Typhimurium au fost izolate din probele prelevate. Prelevarea de probe pentru a verifica realizarea obiectivului va fi detaliată în „Protocolul de prelevare” și în

procedurile pentru implementarea PNC al Salmonellei la efectivele de pui de carne.

În cadrul prelevărilor oficiale vor fi prelevate și cel puțin cinci probe de păsări din fiecare hală pentru a fi testate la inhibitori de creștere microbiană.

La prelevarea unei probe oficiale, se poate înlocui proba necesara de către operator.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 398/2012, operatorul unei exploatații de pui de carne poate solicita Autorității competente o derogare de la prelevarea de probe a tuturor efectivelor din exploatație. DTSA va evalua solicitarea de derogare, conform criteriilor:

- a) când se utilizează un sistem de computerizare;
- b) același management se aplica tuturor efectivelor;
- c) alimentarea cu furaje și apa este comuna tuturor efectivelor;
- d) în cursul unui an și cel puțin din șase efective, probele s-au prelevat și testat pentru Salmonella spp, conform planului de monitorizare standard în toate efectivele din exploatație.

DTSA a prelevat probe de la toate efectivele, din cel puțin un efectiv; nu s-a constatat S. Enteritidis sau S. Typhimurium în nici o proba din această perioadă de testare îmbunătățită. DTSA poate aproba această derogare.

Protocolul de prelevare a probe pentru efectuarea autocontrolului

Notă de însoțire a probelor

Nr*...../Data.....

*nr unic /de cod

Astăzi, data de mai sus, la ora....., subsemnatul.....
....., am prelevat, în conformitate cu Programul Național de Control al Salmonellozelor zoonotice la puii de carne de la
localitatea (adresa)
....., următoarele
probe de material biologic de origine animală în cadrul programului de autocontrol:

Nr. Crt.	Probe recoltate		Mărimea efectivului supus testării	Examene de laborator solicitate
	Felul probei (fecale, meconiu, cadavre)	Provenienta probei (hala, compartiment)		

Proba a fost ambalata, etichetata (individualizata) și sigilata în conformitate cu instrucțiunile în vigoare și se va expedia către Centrul Republican Diagnostic Veterinar

Date de identificare ale exploatației:

1. Identificarea exploatației – nr. autorizației (valori alfanumerice):
2. Capacitatea exploatației/ciclu (număr de păsări existente/ciclu) (valori alfanumerice):
3. Capacitatea exploatației/an (numărul de păsări existente/an) (valori alfanumerice):
4. Vârsta păsărilor de la care au fost recoltate probele:

5. Tratamente efectuate păsărilor:

6. Vaccinarea anti-Salmonella a efectivului de păsări de unde au fost recoltate probele:
 DA NU NU SE CUNOAȘTE

7. Tipul de vaccin anti-Salmonella folosit (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)
VACCIN INACTIVAT	
VACCIN VIU (se va preciza tulpina)	

8. Data administrării vaccinului (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)
- a. La origine
- b. Ultima administrare

9. Furajarea păsărilor.....

10. Rezultatul ultimei testări pentru Salmonella:
 POZITIV NEGATIV NU SE CUNOAȘTE

11. Serovarurile de Salmonella detectate anterior (se completează dacă la punctul 11 rezultatul este pozitiv)

12. Materialele folosite pentru prelevarea de probe.....

13. Sistemul de creștere
SISTEM DE CREȘTERE CONVENȚIONAL	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER STANDARD	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER ECOLOGIC	
SISTEM DE CREȘTERE.....	

14. Data și ora prelevării probei
- Data
-
- Ora
-

15. Condiții de transport
 - asigurarea temperaturii (2-8°C) DA NU

Protocolul de prelevare a probe pentru efectuarea controlului oficial
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR
Direcția Raională pentru Siguranța Alimentelor.....

PROCES-VERBAL
de recoltare a probei

Nr*...../Data.....

*nr unic /de cod

Astăzi, data de mai sus, la ora....., subsemnatul.....
, medic veterinar oficial, am prelevat în conformitate cu Programul Național
 de Control al Salmonellozelor zoonotice la puii de carne, de
 la....., din localitatea
 (adresa), următoarele probe de material
 biologic de origine animală:

Nr. Crt.	Probe recoltate		Mărimea efectivului supus testării	Examine de laborator solicitate
	Felul probei (fecale, praf)	Identificarea probelor		

Probele au fost ambalate, etichetate (individualizate) și sigilate cu sigiliu nr.în fața
 noastră, conform instrucțiunilor în vigoare și se vor expedia către Centrul Republican Diagnostic Veterinar

Date de identificare ale exploatației:

1. Identificarea exploatației – nr. autorizației (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Capacitatea exploatației/ciclu (număr de păsări existente/ciclu) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--

3. Capacitatea exploatației/an (numărul de păsări existente/an) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--

Date despre efectivul testat

4. Identificarea efectivului de unde au fost recoltate probele (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--

5. Vârsta păsărilor de la care au fost recoltate probele:

--	--	--	--

6. Tratamente
 păsărilor:..... efectuate

7. Vaccinarea anti-Salmonella a efectivului de păsări de unde au fost recoltate probele:

DA		NU		NU SE CUNOAȘTE	
----	--	----	--	----------------	--

8. Tipul de vaccin anti-Salmonella folosit (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

VACCIN INACTIVAT	
VACCIN VIU (se va preciza tulpina)	

9. Data administrării vaccinului (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

a. La origine

--	--	--

b. Ultima administrare

--	--	--

10. Furajarea păsărilor

.....

.....

.....

11. Rezultatul testărilor anterioare pentru Salmonella:

POZITIV

NEGATIV

NU SE CUNOAȘTE

12. Serovarurile de Salmonella detectate anterior (se completează dacă la punctul 11 rezultatul este pozitiv)

.....

.....

13. Materialele folosite pentru prelevarea de probe

.....

14. Sistemul de creștere

SISTEM DE CREȘTERE CONVENȚIONAL	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER STANDARD	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER ECOLOGIC	
SISTEM DE CREȘTERE.....	

Date privind transportul probelor recoltate

15. Data și ora transmiterii probelor recoltate către laboratorul sanitar veterinar

Data

--	--	--

Ora

--	--

16. Dacă se garantează următoarele condiții de transport

- asigurarea temperaturii (2-8°C)

DA

NU

Prezentul proces verbal s- a încheiat în 3

exemplare, dintre care una din copii însoțește probele ce se trimit la laborator, originalul rămâne la medicul veterinar oficial care a efectuat prelevarea de probe, iar cealaltă copie rămâne la unitate (proprietar) - de scris în procedură

Medic veterinar oficial,

.....

(L.S. Semnătura și parafa)

Reprezentantul al unității,

.....

(proprietar)

S-au prelevat cel puțin două perechi de probe din încălțăminte de protecție (bahile hidrofiele). Toate probele prelevate de pe încălțăminte de protecție/bahile trebuie grupate într-o singură probă.

Pentru efectivele de pui de carne crescuți în aer liber, probele se vor preleva doar din interiorul cotețului.

Înainte de a utiliza încălțăminte sau bahile, suprafața acestora trebuie umezită cu apă sterilă sau oricare alt diluant aprobat de laboratorul național de referință menționat Hotărârea Guvernului nr. 398 din 11.06.2012. Este interzisă utilizarea apei de la fermă care conține substanțe antimicrobiene sau dezinfectanți. Metoda recomandată de umezire a încălțărilor este prin turnarea lichidului în interiorul acestora înainte de încălțare.

Trebuie garantat faptul că toate secțiunile cotețului sunt reprezentate în prelevare în mod proporțional și că trebuie făcuți cel puțin 100 pași cu fiecare

pereche de încălțăminte de unică folosință. Fiecare pereche trebuie să cuprindă aproximativ 50 % din aria cotețului.

La terminarea prelevării, încălțăminte sau bahilele se scot cu grijă, astfel încât materiile aderente să nu se desprindă.

Încălțăminte poate fi întoarsă pe dos pentru a reține materia în interior. Apoi, acestea se așează într-un sac sau alt recipient și se etichetează, pentru a identifica efectivul din care s-au prelevat probe și data din care s-au prelevat probele.

Transportul și pregătirea probelor prelevate:

Probele prelevate vor fi trimise prin mail sau curier Express în 25 ore de la colectare la un laborator autorizat. La un laborator, probele prelevate se vor depozita refrigerate până la examinare, în curs de 48 de ore de la primire. Dacă sunt testate după 48 de ore, rezultatele nu sunt valide.

Perechea/perechile de încălțăminte sau șosete și probele de praf se despachetează cu grijă, pentru a evita desprinderea materiilor fecale aderente, se grupează și se pun 225 ml de apă peptonată tamponată, care a fost preîncălzită la temperatura camerei.

Proba prelevată se agita pentru saturarea completă și se continuă cultura prin utilizarea metodei de depistare menționate mai jos.

Examinările de laborator pentru Salmoneloza la animale sunt efectuate de LNR pentru Salmoneloza la animale. La LNR pentru Salmonella la animale se efectuează serotipul, în conformitate cu planul Kaufmann-White pentru fiecare proba pozitivă găsită în Republica Moldova. Tot aici, se testează sensibilitatea substanțelor antimicrobiene din fiecare izolat.

Metoda de detectare:

Detectarea Salmonellei spp. din materiile fecale de la animale realizată de LNR pentru Salmonella la animale se efectuează conform PSO 0001- Izolarea și identificarea Salmonelozei.

Procedura este în conformitate cu SR EN ISO 6579:2003 / A1: 2007 și cu procedura standard a LCR- Salmonella, Bilthoven, Olanda.

În acea metodă de detectare, se utilizează un mediu semi-solid (mediu semi-solid modificat Rappaport-Vassiladis, MSRV), ca mediu unic de îmbogățire selectiv.

Serotipizarea:

Cel puțin un izolat din fiecare probă pozitivă va fi serotipizat, respectând schema Kaufmann-White.

Depozitarea tulpinilor:

Cel puțin o tulpină izolată per coteț și pe an va fi colectată de LNR și depozitată pentru o tipizare viitoare sau testare a susceptibilității antimicrobiene, utilizând metode normale pentru colectarea culturii, care trebuie să asigure integritatea tulpinilor pentru minim doi ani.

Medicul veterinar oficial verifică documentația medicamentelor de uz veterinar utilizate în fermă (Registrele medicamentelor de uz veterinar). Medicul

veterinar oficial se concentrează în principal pe utilizarea antimicrobiene și a altor substanțe care inhibă creșterea bacteriilor.

Se prelevă eșantion pentru testarea prezenței substanțelor inhibitoare, dacă există suspiciunea prezenței acestora, care poate avea efect asupra rezultatelor testelor.

Prelevarea de probe poate fi efectuată de fiecare dată când medicul veterinar oficial consideră că este necesar.

Proba pentru testarea prezenței substanțelor inhibitoare conține cinci păsări vii, proaspăt moarte sau proaspăt ucise din fiecare efectiv. Uciderea păsărilor trebuie făcută fără utilizarea medicamentelor de uz veterinar.

Eșantionul trebuie să fie livrat la laborator cât mai curând posibil, dacă este necesar proba poate fi congelată. Eșantionul de mușchi este prelevat de la 5 păsări ucise și testat ca o probă comună. Testarea se realizează prin determinarea microbiologică a substanțelor inhibitoare (metoda 6 plăci).

Dacă se detectează efect antimicrobian sau inhibitor al creșterii bacteriene, efectivul este considerat ca fiind un efectiv infectat pentru *Salmonella enteritidis* sau *Salmonella typhimurium*

Utilizarea vaccinurilor

Vaccinurile vii împotriva *Salmonellei* nu vor fi utilizate în cadrul programului Național de Control atunci când producătorul nu furnizează o metodă adecvată pentru diferențierea tulpinilor bacteriologice de tip sălbatic de *salmonella* din tulpinile de vaccin.

7. Obiective

7.1. Criteriile de evaluare tehnică și financiară preliminară

Țara Republica Moldova

Anul 2022

Boala Salmonella zoonotică

Perioada de referință 01.01.2022 – 31.12.2022

Specia Gallus gallus

Raion	Tipul testului (b)	Populația țintă (c)	Tipul de probă (d)	Obiectiv (e)	Numărul de teste planificate
Toate regiunile	Bacteriologic	pui de carne	Probe de fecale de pe încălțăminte de unică folosință	Supraveghere	204
	Bacteriologic	pui de carne	Probe de fecale de pe încălțăminte de unică folosință	Confirmare	0
Total	-	-	-	-	204

(a) Boala și speciile dacă este cazul

(b) Descrierea testului

(c) Specificarea speciilor țintă și a categoriilor de animale țintă

(d) Descrierea probelor de fecale

(e) Descrierea obiectivului (calificarea, supravegherea, confirmarea cazurilor suspectate, monitorizarea campaniilor, seroconversiei, controlului privind vaccinurile șterse, testarea vaccinului , controlul vaccinării)

7.2. Datele referitoare la testarea efectivelor de pui de carne

Țara Republica Moldova
Boala Salmonella zoonotica
Specia Gallus gallus

Anul 2022

Perioada de referință 01.01.2022 – 31.12.2022

Raioane	Tipul de efective (b)	Numărul total de efective (c)	Numărul total de animale	Nr. total de efective în baza programului	Nr. total de animale în baza programului	Nr estimat ^a al efectivelor care trebuie verificate (d)	Numărul efectivelor ^(d) estimate a fi pozitive ^(a)			Numărul efectivelor estimate a fi depopulate		Nr total de animale estimate a fi sacrificate sau eliminate ^(f)		Cantitatea de ouă estimată a fi eliminată (număr sau kg) ^(d)		cantitatea de ouă estimată canalizată pentru produse de ouă (număr sau kg.) ^(d)	
							(a1)	(a2)	(a3)	a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)	(a4)	(a3)
Toate raioane	Pui broiler	204	4 386 252	204	4 386 252	204											

(a) Pentru salmonella zoonotică indicați serotipurile cuprinse în programele de control: (a1) pentru Salmonella Enteritidis, (a2) pentru Salmonella Typhimurium, (a3) pentru alte serotipuri-specificați dacă e cazul, (a4) pentru Salmonella Enteritidis sau Salmonella Typhimurium.

(b) De exemplu, efectivele de reproducție (creșterea, efectivele adulte), efectivele de producție, efectivele de găini ouătoare,etc. Efective în mod egal cu turme sau în mod corespunzător.

(c) Numărul total de efective existente în regiune incluzând efective eligibile și noneligibile pentru program.

(d) Verificați mijloacele pentru efectuarea unui test la nivel de efectiv conform programului pentru prezența Salmonellei. La această coloană un efectiv nu trebuie numărat de două ori chiar dacă s-a verificat de mai multe ori.

(e) Dacă, un efectiv a fost verificat, în conformitate cu nota de subsol (d), de mai multe ori, o probă pozitivă trebuie luată în considerare doar o dată.

7.3. Obiective privind vaccinare efectivelor de pui de carne- nu se aplică

Țara Republica Moldova

Boala Salmonella zoonotica

Specia Gallus gallus

Anul 2022

Perioada de referință 01.01.2022 – 31.12.2022

Regiunea	Numărul total de efective în cadrul programului de vaccinare	Numărul total de animale în cadrul programului de vaccinare	Obiective privind programul de vaccinare			
			Nr de efective în programul de vaccinare			
Toate regiunile	-	-	-	-	-	-
Total	-	-	-	-	-	-

Vaccinarea nu este obligatorie și costurile privind achiziționarea dozelor de vaccin și a vaccinării sunt suportate de operatorii cu activitate în domeniu.

8. Analiza detaliata a costului programului ¹

Costurile menționate mai jos sunt estimate pentru o perioadă de un an
(1 ianuarie 2022 – 31 decembrie 2022)

Costuri referitoare la	Specificare	Nr. de unități	Cost unitate în, lei	Suma totală în, lei
1. Testare				
1.1. Costul analizei	Test: Examen bacteriologic pozitiv pentru detectarea Salmonellei spp.	70	560	39200
	Test: Examen bacteriologic negativ pentru detectarea Salmonellei spp.	70	560	39200
	Test : Serotipizarea Salmonellei spp.	5	560	2800
	Test: detectarea agenților antimicrobieni sau efectului de inhibare a proliferării bacteriene în țesuturi provenite de la păsări din efectivele testate pentru Salmonella cu metoda HPLC	70	1046	73220
1.2. Costul prelevării	Containere sterile de unică folosință pentru prelevarea materiilor fecale	200	1,4	280
	Pereche de mănuși de unică folosință	200	2,8	560
	Probe de pe încălțăminte de unică folosință (bahile hidrofille)	400	1	408
1.3. Alte costuri	Halate de protecție	200	16,7	3340
2. Vaccinare				
3. Sacrificarea și eliminarea				
4. Curățarea și dezinfecția				
	Test: Test bacteriologic privind verificarea eficienței dezinfectării adăposturilor de păsări domestice după depopulare dintr-un efectiv testat pozitiv cu Salmonella			
5. Salarizarea (personal contractat doar pentru program)				
6. Consumabile și echipament specific				
7. Alte costuri				
TOTAL:				159008